

Odosielať: Tibor Ivan, Bartošova Lehôtka č. 115, 967 01 Kremnica
e-mailová adresa: tivan45@gmail.com

Adresát: **Štátna ochrana prírody SR**
Ing. Milan Boroš, generálny riaditeľ
Tajovského 28

974 09 Banská Bystrica

e-mailová adresa: milan.boros@sopsr.sk

Vec: Oznámenie o pokračovaní poškodzovania chránených biotopov v obci Bartošova Lehôtka, údolie s miestnym názvom Snoža – podnet k zdokumentovaniu skutkového stavu

Vážený pán generálny riaditeľ,

dňa 20.07.2015 som Vám oznámil výskyt zákonom chráneného živočícha Salamandra škvrnitá a jeho reprodukčný biotop, lesný vodný tok v obci Bartošova Lehôtka. Predpokladám výskyt stoviek jedincov a až nad päťsto kusov. Už predtým ste dostali informáciu aj o výskyte rastliny Rosička okrúhlostá v tom istom biotope lesnej mokrade od biológa Mgr. Ing. RNDr. Antona Lyciusa. Podľa Okresného úradu Žiar nad Hronom, Odbor starostlivosti o životné prostredie je výskyt rosičky až päťdesiatdva rastliniek na meter štvorcový. Celková pôvodná plocha mokrade bola cca 1 500 m². Túto pôvodnú plochu nespochybniteľne dokumentujú okrajové zvyškové mokradové rastliny, ktoré sú odolnejšie ako rosička.

V novembri a decembri 2014 otvorila v mokradovom biotope rosičky ťažbu bentonitu firma REGOS, s.r.o., Prievozská 4D, 821 09 Bratislava a to bez súhlasu orgánu ochrany životného prostredia ťažiť v mokradi a pozmeňovať vodný režim v následnom vodnom toku. Rovnako bez vodohospodárskeho povolenia na vypúšťanie odtokových vôd z ťažby. Firma však celkom zjavne úmyselne z mokrade odstránila povrchové rašelinové krytie až na podkladný bentonit, ktorý zadržoval v rašeline vodu a umožňoval mokradový bioživot. Ďalej v centre mokrade vyhlbila odvodňovací kráter, ktorý zberá vodu z pôvodnej aj zostatkovej plochy a táto voda je umelým korytom odvádzaná do prirodzeného vodného toku, ktorý je reprodukčným biotopom salamandry. Z pôvodnej mokrade dnes zostalo podľa Slovenskej inšpekcie životného prostredia iba cca 150 m² mokrade s výskytom rosičky. Z obnaženej mokrade a jej okolia zbaveného ornice, je počas zrážok vymývaný bentonit a jeho rozpustné zložky znečisťujú tok zakalením a ničením sladkovodného planktónu. Nerozpustné zložky sa zasa usadzujú na dne toku a zanášajú vodné priehlbiny (tône), kde sa predtým vyvíjali larvy salamandry. Takýto stav je tiež popísaný v liste Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Banská Bystrica, adresovaného Mgr. Ing. RNDr. Lyciusovi, pod číslom 5153-27057/45/2015/Dan, zo dňa 21.09.2015, z ktorého citujem: „Odlesnením a skrývkou realizovanou spoločnosťou REGOS, s.r.o. v ťažobnom priestore bentonitového lomu (parcela KN-C č. 499/9v k.u. Bartošova Lehôtka) došlo k odkrytiu rašeliniska a zároveň k zmene vodného režimu na ploche lomu a v jeho okolí.

Odlesnenie vo všeobecnosti zapríčiňuje významný pokles intercepcie (zadržovanie zrážkovej vody na povrchu pôdy) a zvýšenie odtoku vody z odlesnenej pôdy. Realizáciou skrývky sa znížila úroveň terénu v smere gravitačného spádu vody, čo taktiež prispieva k úniku vody z vyššie položeného rašeliniska. Rašelinisko sa nachádza na podklade bentonitov, ktoré sú pre vodu nepriepustné. Zrážková voda teda nemôže presakovať do nižších pôdných horizontov a bude sa akumulovať v najnižšom bode terénu – v ťažobnej jame. Zmenou vodného režimu v takomto rozsahu môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu Prechodné rašeliniská a trasoviská kód Ra3, kód NATURA 7140.“, koniec citátu.

Tento systém je celkom zjavne úmyselne nastavený tak, aby v krátkom čase zničil biotopy a umožnil bezproblémovú ťažbu, nielen bentonitu, ale aj zlatonosnej a striebornosnej žily o ktorú prejavila záujem firma ENVIGEO, s.r.o., Banská Bystrica.

Firma REGOS tvrdí, že o rosičke nevedela, nepovedali jej to... Takzvaný prieskum biotopov (nazývaný aj monitoring) robila pre zahraničnú ťažiarisku firmu firmu ORTAC, s.r.o. Kremnica (záujem o ťažbu Au a Ag v okolí Kremnice) firma ENVIGEO Banská Bystrica a výsledkom bola pochybná až klamlivá práca Búci S., Šuvada, 2013, *Záverečná správa z mapovania biotopov pre potreby spoločnosti ORTAC, s.r.o.*, kde je zrejme účelovo a úmyselne vynechaná oblasť biotopov v Bartošovej Lehôtke ktoré sú v priamom kontakte s výskytom záujmových hornín ťažobných spoločností. Túto nepravdivú správu použila firma ENVIGEO ako dôkazný materiál o neexistencii predmetného biotopu v odôvodňovaní posudzovania EIA pre firmu REGOS v príprave ťažby bentonitu „Ťažba bentonitu na ložiskách Lutilla I a Stará Kremnička III“ v roku 2015. Na oplátku zrejme firma REGOS pripravila zničenie biotopov v Bartošovej Lehôtke, aby otvorila bezproblémovú ťažbu zlata a striebra v tejto lokalite firme ENVIGEO. Otvorenie ťažby bentonitu v lokalite Bartošova Lehôtka je v značnej časti mimo výskytu bentonitu, vyznačená časť zjavne smeruje k vrchu Krpovo, kde vystupuje na povrch zlatonosný kremeň. Ide zjavne už o otvorenie povrchovej sondy k budúcej ťažbe zlata a striebra pre firmu ENVIGEO.

V prílohe Vám predkladám celkový popis mokradového biotopu tohto údolia a aj vyjadrenie jedného odborníka, ktorý vykonával v údolí výskum bezobratlovcov. Meno sa nám nepodarilo identifikovať, alebo skôr sa autor bojí priznať k autorstvu, ku ktorému sme ho vyzvali na stránke petície. Jeho stanovisko je zverejnené ako komentár pod číslom 26 na:

http://www.peticie.com/zachranme_pred_barbarmi_unikatne_biotopy_v_kremnickom_pohori

Komentár č. 26:

„Pretože lokalitu som osobne navštívil za účelom inventarizácie bezstavovcov a môžem potvrdiť jej jedinečnosť v Kremnickom pohorí. Teda nejde len o indikačnú a chránenú rosičku! SR nemôže mať všade CHKO a parky (i keď na to stále má) a preto by na tejto lokalite mal zvíťaziť zdravý rozum-najvyšší stupeň ochrany v štatúte rezervácie a teda maloplošného územia!“

Vážený pán generálny riaditeľ,

uvedený stav stále zotráva, napriek tomu, že sú o ňom informovaní, Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredie Žiar nad Hronom, Ministerstvo životného prostredia SR, Generálna prokuratúra SR, Ministerstvo vnútra SR a Úrad vlády SR.

K ochrane životného prostredia a rešpektovania zákonov, občania v okolí Kremnice založili Občianske združenie Kremnické vrchy pre život, ktoré nadviazalo kontakt s depozitárom Bernského dohovoru a pripravuje sťažnosť proti Slovenskej republike. Z tohoto dôvodu Vás prosíme o odborné zdokumentovanie súčasného stavu, ktoré by slúžilo ako súčasť predkladaných materiálov.

S pozdravom

Tibor Ivan v.r.

V Bartošovej Lehôtke 16.03.2016

Na vedomie inštitúciám, ktoré podľa môjho názoru môžu byť do veci registrácie a záchrany predmetného biotopu zainteresované:

- Botanický ústav SAV, Dúbravská cesta 9, 845 23 Bratislava: anna.guttova@savba.sk
- Ústav ekológie lesa SAV, Štúrova 2, 960 53 Zvolen: valka@savzv.sk
- Ministerstvo životného prostredia SR: podatelna@enviro.gov.sk
- Ing. Martin Fecko, poslanec NR SR a doterajší predseda parlamentného výboru pre pôdohospodárstvo a životné prostredie: martin_fecko@nrsr.sk

Prílohy: Unikátny prírodný vodný režim...

Oznámenie o výskyte Salamandry...

Evidencia chránených ložiskových území

Súvisiace informácie:

<http://ziar.sme.sk/c/7859133/vzacnu-masozravu-rastlinu-ohrozuje-planovana-tazba.html>

<http://nasziar.sme.sk/c/20066601/rosicku-ohrozeniu-tazbou-prestahuju-na-ine-miesto.html>

<http://www.kremnickevrchyprezivot.eu/>